

forhindrer ikke saa faa Egtestabsstilsmisser. Naar Forholdet er blevet, som det ikke burde være, mellem Egtetæller, er det meget ofte begrundet deri, at der er Utroskab fra en af Siderne. Naar dette bevises, er der ingen Vansteligheid for at faa Egtetabet ophævet; men var der ingen Vansteligheid for, at den, der havde bedrevet For, derefter kunde indgaa Egtestab med den, han havde forset sig med, vilde man paa denne Maade, maaske uden at ville det, bidrage til, at det lettere kommer til Stilsmisse mellem de paagældende, thi det, som nu skal holde vedkommende tilbage, er Tanken om, at det ikke kan nytte noget, at han vil stilles for derved faar han ikke Lov at ægte den, med hvem han har forset sig. Man har fremdeles foreslaaet, at den nuværende gejstlige Mægling skal bortfalde i Tilfælde af Stilsmisse. Jeg forstaar meget godt, at man er kommen paa denne Tanke. Naar man ikke mere har gejstlig Medvirken til Stiftelsen af Egtestab, kunde det synes unaturligt at forlange, at man skal gaa til Præsten og faa foretaget Mægling for Stilsmisse kan finde Sted. Det er imidlertid min Tro, at naar man borttager den gejstlige Mægling i Stilsmisse-sager og ordner det paa den Maade, at man efterhaanden mere og mere gør det lettere at faa Tilladelsen til at indgaa nyt Egtestab, vil ganske naturligt det næste Skridt være, at den saakaldte verdslige Mægling heller ikke faar stort at sige, og praktisk vil det saa stille sig saaledes, at naar to Egtetfolk blive enige om at stilles, gaar det overmaade let og glat altsammen. Men det tror jeg ikke vil tjene til at haandhæve Egtestabets Betydning. Det har sin store Betydning, tror jeg, at der bliver sagt nogle alvorlige Ord til de Folk, som ville indgaa Egtestab, og vil man ikke have Præsten dertil, bør man efter min Formening sørge for, at det bliver en anden Person, der ifølge sin Stilling og Personlighed har nogen Vægt, som kommer til at tale til de paagældende. Med al Respekt for de tilkommende Egtestabsforstandere, dersom de komme, tvivler jeg noget om, at man kan have en saadan Præsumption for, at de allesammen ville være i Besiddelse af den personlige Anseelse, som er ønskelig paa dette Punkt. At mange kunne have den, skal jeg ikke henvægte, men i Serdeleshed, hvis man tænker sig Sagen drevet til den Yderlighed, at det skal være et borgerligt Ombud at være Egtestabsforstander, tilstaar jeg, at jeg har overordentlig vanskeligt ved at fastholde den Tanke, at disse tvungne Egtestabsforstandere, som modvillig gaa til deres Gerning, egentlig skulde bringe noget med sig, som gjorde deres Deltagelse i

de Forbindelser, der indgaaes, virksomhedsfuld. Med Hensyn til disse Egtestabsforstandere skal jeg fremdeles fremhæve et Moment, som er noget beslægtet med, hvad jeg før berørte ved Omtaalen af Egtestabspagters Indgaaelse, nemlig det, at det virkelig er af stor Betydning, at man faar konstateret saa vidt muligt alt, hvad der vedrører de personlige Forhold — for at bruge et fremmed Ord, — det, som i Tyskland kaldes „der Civilstand“ et Udtryk, som De maaske kende, som navnlig spiller en meget stor Rolle i Tyskland. Efter min Formening er der Grund til at arbejde omhyggeligt paa at faa tilvejebragt nøjagtige Registre med Hensyn til alt, hvad der staar i Forbindelse med disse Spørgsmaal, Registre over Egtestaber, Fødsler, Dødsfald osv. Jeg tror, vor Lovgivning kunde være bedre i denne Henseende; men det er i hvert Fald min Mening, at hvis vi gaa den her foreslaaede Vej, vil vor Lovgivning i denne Henseende blive i høj Grad forværret, idet det saa vil blive vanskeligt at faa paalidelig Oplysning om, bl. a. hvorvidt to Mennesker ere giste — jeg vil ikke tale om, paa hvilke Betingelser de ere blevne giste, da Egtestab jo efter Forslaget omtrent kan stiftes, hvor det skal være, uden at man sikkert ved, hvor det er stiftet. Der bliver ikke indtegnat noget derom, det kan være, at Egtestabsforstanderen holder en Protokol; men man er ikke sikker paa, at den bliver bevaret, og der kan saaledes ikke være nogen Kontrol dermed osv. Det er et Hensyn, der efter min Mening ogsaa bør tages i Betragtning. Jeg har hermed, som sagt, ganske kort antydet mit Standpunkt; jeg har ikke villet fordybe mig i Enteltheder. Jeg sagde før, at der kunde være meget mere for mig at tale om her, men jeg vil ikke anse det for nødvendigt at komme nærmere ind derpaa. Jeg tror ikke, Sagen vil have Gavn af, at man nu pousferer den frem under Omstændigheder, hvor den paa dens senere Vandring vil blive mødt med decideret Uvilje. Forslagets Hovedtanke er i og for sig sund, og derfor tror jeg, det vil være bedre at gemme dets Gennemførelse til en senere Tid. Det maa heller ikke glemmes, at hvad man end maatte sige derom, vil det fra mange Sider og ogsaa fra Regeringens Side befindes at være i sin Orden, at denne Sag ikke føres igennem, uden at der er givet Lejlighed til, at Kirken bliver hørt derom. Jeg siger nu Kirken; men da den ikke har nogen anerkendt Representation, vil det sige Gejstligheden. Jeg synes, at det var i sin Orden, at vor Gejstlighed kom til at udtales om, hvorledes man fra kirkelig Side vilde stille sig over for disse Spørgsmaal om